

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

MONITOR

VYBRANÉ HOSPODÁŘSKÉ, MĚNOVÉ A SOCIÁLNÍ UKAZATELE

3/2014

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

O B S A H

<u>ČTVRTLETNĚ SLEDOVANÉ UKAZATELE – 4. ČTVRTLETÍ 2013</u>	<u>3</u>
Čtvrtletní odhad hrubého domácího produktu.....	3
Nezaměstnanost.....	4
Průměrné hrubé měsíční mzdy.....	4
<u>MĚSÍČNĚ SLEDOVANÉ UKAZATELE – BŘEZEN 2014</u>	<u>5</u>
Index spotřebitelských cen.....	5
Obecná míra nezaměstnanosti.....	5
Index průmyslové produkce.....	6
Stavební produkce a bytová výstavba.....	7
Indexy cen dovozu a vývozu zboží.....	7
Zahraniční obchod se zbožím v národním pojetí.....	8
<u>METODICKÁ POZNÁMKA</u>	<u>9</u>

Zdroj dat: Český statistický úřad, <http://www.czso.cz> (stav k 19. 5. 2014)

Čtvrtletně sledované ukazatele – 4. čtvrtletí 2013

Čtvrtletní odhad hrubého domácího produktu

čtvrtletní odhad	4. čtvrtletí 2013 ^{*)}			
	běžné ceny		stálé ceny	
	v mil. Kč	v % (4. čtvrtletí 2012 = 100)	v % (3. čtvrtletí 2013 = 100)	v % (3. čtvrtletí 2013 = 100)
Hrubý domácí produkt celkem	992 986	103,5	101,3	101,9
Výdaje na konečnou spotřebu	693 419	102,0	101,2	100,2
domácností	484 500	101,7	100,7	100,5
vládních institucí	201 543	102,6	102,1	99,6
neziskových institucí	7 376	104,0	103,2	100,8
Tvorba hrubého kapitálu	230 665	100,6	100,3	104,8
Bilance zahraničního obchodu	68 902	136,8	x	x
vývoz ^{**)}	788 988	107,0	103,5	101,1
dovoz ^{**)}	720 086	104,8	103,2	100,3

Poznámky: *) Očištěno o vliv sezónnosti a nestejného počtu pracovních dní.
 **) Národní pojetí zahraničního obchodu)

Nezaměstnanost

	průměrný počet osob	změna proti 4. čtvrtletí 2012	míra podle metodiky ILO ^{*)}	změna proti 3. čtvrtletí 2012
	<i>v tisících</i>	<i>v tisících</i>	<i>v %</i>	<i>procentní bod</i>
Celkem	355,4	-24,1	6,8	-0,4
z toho ženy	189,4	-8,0	x	x
z toho muži	166,0	-16,1	x	x
Dlouhodobá nezaměstnanost				
1 rok a více	150,1	-12,0	x	x

*) Za nezaměstnané jsou podle definice Mezinárodní organizace práce (ILO) považovány osoby, které v referenčním období neměly žádné zaměstnání, neodpracovaly ani jednu hodinu za mzdu nebo odměnu a aktivně hledaly práci, do které by byly schopny nastoupit nejpozději do dvou týdnů. Definice nezaměstnaných podle ILO se liší od definice uchazečů o zaměstnání registrovaných na úřadech práce.

Průměrné hrubé měsíční mzdy (na přepočtené počty zaměstnanců)

	4. čtvrtletí 2013		
	<i>v Kč</i>	přírůstek (úbytek) proti 4. čtvrtletí 2012	
		<i>v Kč</i>	<i>v %</i>
ČR celkem	26 637	-484	-1,8
podnikatelská sféra	26 420	-646	-2,4
nepodnikatelská sféra	27 593	219	0,8

Poznámka: Údaje se týkají pouze zaměstnanců v pracovním poměru ke zpravodajské jednotce. Zahrnuty nejsou osoby vykonávající veřejné funkce, např. poslanci, senátoři, uvolnění členové zastupitelstev všech stupňů, soudci aj. V údajích o průměrných mzdách se jedná o mzdy v tomto období zúčtované k výplatě.

Měsíčně sledované ukazatele – březen 2014

Index spotřebitelských cen

předchozí měsíc = 100	Stejně období předchozího roku = 100			Průměr roku 2005 = 100	Míra inflace*)
	leden	únor	březen		
100,0	100,2	100,2	100,2	123,1	101,0

*) Podíl průměrů bazických indexů (prosinec 2005 = 100) za posledních 12 měsíců a předchozích 12 měsíců

<i>Obecná míra nezaměstnanosti (v %)</i>				
Rok	Měsíc	Celkem	Muži	Ženy
2013	Duben	7,2	6,1	8,5
	Květen	7,1	5,9	8,5
	Červen	6,7	5,5	8,3
	Červenec	7,0	6,0	8,3
	Srpen	7,0	5,9	8,5
	Září	7,0	5,9	8,4
	Říjen	6,9	5,8	8,3
	Listopad	6,9	5,8	8,3
	Prosinec	6,8	5,7	8,1
2014	Leden	6,7	5,6	8,1
	Únor	6,6	5,6	7,9
	Březen	6,7	5,6	8,1

Index průmyslové produkce

	Index (stejné období předchozího roku = 100)				Příspěvek k meziročnímu růstu
	leden <small>p)</small>	únor <small>p)</small>	březen <small>p)</small>	duben 2013 až březen 2014 <small>p)</small>	březen 2014 <small>p)</small>
Průmyslová produkce celkem^{*)}	105,7	106,7	108,7	103,6	8,7
těžba a dobývání	98,9	99,9	105,9	90,6	0,2
zpracovatelský průmysl	107,8	108,5	111,0	105,1	8,9
výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu ^{*)}	97,9	99,2	97,8	99,1	-0,3

Poznámka: *) bez 35.3 – Pára a horká voda, dodávání páry a klimatizovaného vzduchu, led
p) předběžné údaje

Stavební produkce a bytová výstavba

	Index ze stálých cen (stejně období předchozího roku = 100)					
	leden <small>p)</small>	únor <small>p)</small>	březen <small>p)</small>	prosinec 2013 až únor 2014 <small>p)</small>	leden až březen 2014 <small>p)</small>	duben 2013 až březen 2014 <small>p)</small>
Index stavební produkce	105,0	106,1	112,8	104,5	108,4	96,0
v tom: pozemní stavitelství	105,4	107,2	119,0	103,7	111,0	97,7
inženýrské stavitelství	103,2	102,7	96,7	107,1	100,1	92,2
Zahájené byty	132,6	88,8	96,9	104,9	104,8	99,4
Dokončené byty	76,3	114,3	88,6	82,2	92,5	83,4

Poznámka: p) předběžné údaje

Indexy cen dovozu a vývozu zboží

	Předchozí měsíc = 100	Stejně období předchozího roku = 100			Průměr roku 2005 = 100
		leden	únor	březen	
Index vývozních cen	99,4	104,7	104,4	103,3	103,4
Index dovozních cen	99,2	102,9	102,9	101,3	104,2

Zahraníční obchod se zbožím v národním pojetí

<i>v mil. Kč, běžné ceny</i>		vývoz (FOB)	dovoz (CIF)	bilance (FOB/CIF)	dovoz (FOB)
Rok	Měsíc				
2013	Březen	237 002	222 149	14 853	214 631
	Duben	239 620	224 592	15 028	217 012
	Květen	235 076	221 767	13 309	214 326
	Červen	233 091	218 086	15 005	210 988
	Červenec	227 180	222 183	4 997	214 900
	Srpen	219 301	217 979	1 322	210 888
	Září	251 560	241 159	10 402	233 323
	Říjen	263 431	253 481	9 951	244 981
	Listopad	265 453	252 823	12 630	244 362
	Prosinec	216 554	225 626	-9 073	217 198
2014	Leden	252 229	238 763	13 466	230 589
	Únor	253 054	240 255	12 800	232 086
	Březen	274 035	250 246	23 789	242 017

*) FOB a CIF jsou mezinárodní doložky Incoterms 2000, jejichž volba má vliv na vykazovanou výši hodnoty zahraničního obchodu. FOB stanoví, že náklady a rizika přicházejí na kupujícího v okamžiku naložení zboží v ujednaném přístavu. Prodávající hradí veškeré náklady na zboží až do jeho dosažení paluby lodi. CIF stanoví takový vztah mezi prodávajícím a kupujícím, kdy povinností prodávajícího je zajistit osvědčení o původu zboží, povolení k vývozu zboží a také zaplatit námořní přepravu. Za rizika se zbožím spojená ručí až do doby, než je zboží naloženo v ujednaném přístavu. Prodávající musí také zajistit převoditelnou námořní pojistku proti nebezpečím námořní dopravy.

Metodická poznámka

Hrubý domácí produkt (HDP) - klíčový ukazatel vývoje ekonomiky. Představuje souhrn hodnot přidaných zpracování ve všech odvětvích v činnostech považovaných v systému národního účetnictví za produktivní (tj. včetně služeb tržní i netržní povahy). Aby byl vyloučen vliv změn cen, je vyjádřen ve stálých cenách (průměrné ceny roku 1995).

Růst (pokles) HDP ve stálých cenách charakterizuje, o kolik % reálně stoupl (klesl) hrubý domácí produkt ve sledovaném čtvrtletí roku proti stejnému období roku předchozího.

Nezaměstnanost - jedná se o tzv. **míru evidované nezaměstnanosti**. Zdrojem dat o počtech neumístěných uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadech práce je Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Míra nezaměstnanosti je počítána jako podíl (v %), kde v čitateli zlomku je počet evidovaných neumístěných uchazečů o zaměstnání a ve jmenovateli celkový počet zaměstnaných z výběrových šetření pracovních sil (klouzavý roční průměr) plus počet evidovaných neumístěných uchazečů o zaměstnání registrovaných na úřadech práce (klouzavý roční průměr). Do počtu zaměstnaných se nezapočítávají ženy na další mateřské dovolené.

Průměrná měsíční nominální mzda jednoho zaměstnance zahrnuje všechny pracovní příjmy (základní mzdy, osobní příplatky a ohodnocení, prémie a odměny, podíly na hospodářských výsledcích a náhrady mzdy), které byly zúčtovány zaměstnancům evidenčního počtu podle příslušných platových a mzdových předpisů (jde o hrubou mzdu v Kč na fyzickou osobu). Tato průměrná hrubá nominální mzda je uvedena za ekonomické subjekty s 20 a více zaměstnanci podnikatelské sféry (v peněžnictví a pojišťovnictví bez ohledu na počet zaměstnanců) a ve všech organizacích nepodnikatelské sféry.

Růst (pokles) průměrné nominální mzdy vyjadřuje, o kolik % se zvýšila (poklesla) tato mzda v daném čtvrtletí v porovnání se stejným obdobím předchozího roku.

Inflace je obecně definována jako růst cenové hladiny, tj. charakterizuje míru znehodnocování měny v přesně vymezeném časovém období. Míra inflace je měřena pomocí přírůstků indexu spotřebitelských cen.

Uváděná míra inflace (přesněji průměrná míra inflace) vyjadřuje procentní změnu průměrné cenové hladiny za dvanáct posledních měsíců proti průměrné cenové hladině dvanácti předchozích měsíců. Tyto tzv. klouzavé průměry jsou počítány z bazických indexů spotřebitelských cen s cenovým základem prosinec 1999 = 100. Vyjadřují tendenci vývoje cenové hladiny oproštěnou od sezónních vlivů.

Vývoj **spotřebitelských cen (životních nákladů)** se sleduje na spotřebních koších založených na souboru vybraných druhů zboží a služeb placených obyvatelstvem. Za cenové reprezentanty byly vybrány takové výrobky a služby, které se významně podílejí na vydáních obyvatelstva a svým rozsahem pokrývají celou sféru spotřeby. Celkový počet reprezentantů je v současné době 775. Jejich soubor je postupně agregován až do dvanácti hlavních oddílů spotřebního koše, a to formou váženého aritmetického průměru individuálních cenových indexů. Váhy

ve spotřebních koších byly pro výpočet indexů spotřebitelských cen (životních nákladů) stanoveny na základě struktury výdajů domácností podle výsledků statistiky rodinných účtů v roce 1999.

Výpočet bazických indexů spotřebitelských cen (životních nákladů) je prováděn podle Laspeyresova vzorce. Základním obdobím pro výpočet cenových indexů je prosinec 1999. Z těchto bazických indexů jsou vypočítávány indexy spotřebitelských cen srovnávající dvě libovolná období.

Průmyslová výroba je charakterizována Indexem průmyslové produkce (dále IPP), který je počítán v souladu s mezinárodními standardy. **Růst (pokles) průmyslové výroby** udává, o kolik % stoupla (klesla) v daném měsíci průmyslová produkce proti stejnému období předchozího roku. Jako průmyslové jsou podle klasifikace CZ-NACE považovány činnosti klasifikované v sekcích B (Těžba a dobývání), C (Zpracovatelský průmysl), D (Výroba a rozvod elektřiny, plynu tepla a klimatizovaného vzduchu) a E (Zásobování vodou; Činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi). Rozsah poskytovaných dat se odvíjí od aktuálních předpisů Eurostatu ke krátkodobým statistikám, které některá odvětví, která podle CZ-NACE patří mezi průmyslová, z pokrytí konjunkturální statistikou výslovně vylučuje (mj. sekci E, jejíž obsah z větší části nebyl podle dříve používané klasifikace OKEČ součástí průmyslu). S ohledem na tyto požadavky pokrývá konjunkturální statistika průmyslu pouze sekce B, C a D, pokud není pro konkrétní ukazatele stanoveno jinak.

Stavební výroba: Od ledna 2009 se změnil koncept sekce „Stavebnictví“. Oproti jednomu oddílu, jehož struktura byla založena na procesu výstavby, jsou nyní tři („Výstavba budov“, „Inženýrské stavitelství“, „Specializované stavební činnosti“), jež se váží spíše k účelu a typu stavby. Hlavní změnou oproti dříve používané klasifikaci OKEČ je zařazení developerské činnosti do Stavebnictví. Ze sekce průmyslu přešli nově do stavebnictví ti výrobci dřevěných, plastových a kovových výrobků pro stavební účely, kteří své výrobky zároveň instalují. Také opravy a údržba výtahů a eskalátorů patří nově do stavebnictví. Naopak ze sekce Stavebnictví byly vyřazeny instalace bezpečnostních systémů, jako jsou poplašná zařízení proti vloupání a požáru.

Růst (pokles) stavební výroby udává, o kolik % stoupl (klesl) v daném měsíci objem stavební výroby ve stálých cenách v porovnání se stejným obdobím předchozího roku.

Vývoz vyjadřuje hodnotu odeslaného zboží do zahraničí, které přestoupilo státní hranici za účelem jeho trvalého nebo dočasného ponechání v zahraničí. Celkový vývoz se tak skládá z odeslání do států EU a vývozu do třetích zemí.

Růst (pokles) vývozu udává, o kolik % vzrostla (klesla) v daném období v porovnání se stejným obdobím předchozího roku hodnota vývozu v běžných cenách.

Dovoz vyjadřuje hodnotu zboží přijatého ze zahraničí, které přestoupilo státní hranici za účelem jeho trvalého nebo dočasného ponechání v tuzemsku. Celkový dovoz se tak skládá z přijetí ze států EU a dovozu ze třetích zemí.

Růst (pokles) dovozu udává, o kolik % vzrostla (klesla) v daném období v porovnání se stejným obdobím předchozího roku hodnota dovozu v běžných cenách.